

TABOR

Leto: II.

Maribor, sreda 26. oktobra 1921.

Številka: 242.

Antanta in Srednja Evropa.

Maribor, 25. oktobra.

Danes, ko je Srednja Evropa zopet pozorišče zgodovinskih dogodkov, na katere gleda z zanimanjem, pričakovanjem in interesom ves politični svet, je dobro, da se ozremo malo na razmerje med antanto in Srednjo Evropo. V predzadnji politično-zgodovinski dobi sta živela Srednja Evropa in Zapad v medsebojnem razumevanju, med njima ni bilo nikake rivalitete, do odprtega konfliktu je prišlo edino z Napoleonovo Francijo. Napoleon je takrat sanjal o stvaritvi svetovne hegemonije ter pri zasledovanju tega fantomatičnega cilja avtomatično trčil ob tedanjo habsburško Avstrijo. V zadnji politično-zgodovinski dobi med Zapadom in Srednjo Evropo, v prvi vrsti Avstrijo, ni bilo križanja interesov, vsaj ne neposredno. Anglija je bila na delovanju Avstrije desinteresirana, posebno ker ji kot svetovni pomorski sili Avstrija brez pomembnega brodogradništva in brez kolonij ni bila nevarna. Istotako tudi Francija ni imela vzroka želeli razpada Habsburške države, vsaj ne neposredno. Posredno so interesi Francije in za njo v gotovi razdalji Anglije prihajali v navskrižje z Avstrijo le v toliko, v kolikor je bila ta zaveznica Nemčije, najhujše rivalinje Francije in Anglije. Italija, ki je tvorila tedaj kot mlada država t. zv. trozvezo (Nemčija, Avstrija in Italija), se v svojem razvojnem štadiju ni mogla postavljati Avstriji v nasprotje. Antagonizem med obema državama, ki je latentno eksistiral tudi že tedaj, pa ni segal v ozračje samo in je bil samo enostranski. Interesi so se križali tu samo glede onih provinc Avstrije, katere so Italijani reklamirali kot „paesi italianissimi“ zase. Z regulacijo meje v smislu teh reklamacij bi se bili dali, vsaj za dogledno dobo do porasta italijanskega imperija. Izma, z lahko odstraniti. Pa tudi tedaj, ko je Italija zahrbtno in verolomno nastopila Avstriji odkrito sovražno pot, ni bilo na tem, da razbije Avstrijo na drobce, nego samo, da odcepi od njenega telesa one reklamirane pokrajine s primernim navzkrižjem seveda. V tem smislu je bil sklenjen tudi londonški pakt.

Med svetovno vojno je tako z Italijo pomnožena in končno definitivno formulirana antanta večkrat pokazala, da ne misli razbiti Avstrije. Ponudila ji je celo separaten mir, ki bi bil še precej ugoden za njo. Do misli o delitvi Avstrije je prišla antanta komaj vsled intenzivnega in napornega dela slovanskih emigrantov, v prvi vrsti sedanega češkoslovaškega prezidenta Masaryka. Težko pa, da bi bila pristala na to, da ni bila v zagati ter da ni vedela, da jo zamore rešiti poraza samo pomoč slovanskih avstrijskih revolucionarjev. Komaj ta zagata jo je prisilila do tega in končno — gotovo dejstvo. Morda bi niti v zadnjem momentu antanta ne bila pristala na delitev Avstr

Puč razkralja Karla ponesrečen.

Horthy Karlov tekmeč [za madžarski prestol. — Karl in Cita vjeta. — Karlove čete razkrojene.

LDU Dunaj, 24. oktobra. Horthyjeve čete prodirajo zmagovito proti Karlu, ki razpolaga s tremi divizijami. Horthy je poslal dva svojih ministrov h Karlu, ki pa ju ni sprejel. Potem je bil eden izmed Karlovih ministrov poslan k budimpeštanski vladi, kjer je došlo do razburljivih prizorov.

LDU Budimpešta, 24. oktobra. Po novi bitki so bili uporniki razkropljeni. Njih voditelji so ubežali in prepustili skrb za varnost kralja vladnim četam. Spremlstvo kralja je bilo v najvjudnejši obliki poverjeno polkovniku Simenfalvyju.

LDU Budimpešta, 24. oktobra. Kralj Karel in kraljica Cita sta bila, kakor se poroča, danes blizu Komorna ujeta in se nahajata zastražena na gradu Totis. Dve stotnici Osztenburgovih čet, ki sta ščitili umik, sta se udali in sta bili ujeti.

DKU Budimpešta, 24. oktobra. Iz zanesljivega vira se doznava, da namerava vlada razkralja Karla prisiliti, da se oficijelno in definitivno odpove madžarskemu prestolu zase in za svojega sina ter ga namerava tako dolgo internirati, dokler ne bo rešeno vprašanje njegovega nadaljnjega bivanja.

LDU Budimpešta, 24. oktobra. Vlada je izdala zaporno povelje proti grofu Andrassyju, dr. Grätzu, Rakovszkemu, Leharju in proti drugim voditeljem legitimističnega gibanja. Baje je grof Andrassy že aretiran. Sedaj se vrše med vlado in zastopniki antante posvetovanja o usodi bivšega cesarja. K tem posvetovanjem so bili povabljeni tudi diplomatski zastopniki male antante.

DKU Budimpešta, 24. oktobra. (Uradno.) Častniki raabske garnizije so soglasno sklenili, da prosijo kralja, da jih razveže prisege, ki so jo položili samo vsled tega, ker se jim je povedalo, da se je kralj vrnil z dovoljenjem antante in madžarske vlade.

DKU Budimpešta, 24. oktobra. Kraljeva vojska se je umaknila do Tate ter zgubila polovico svojih ljudi. Kmetje so razdrli progo med Bieskejem in Szekesfehervárom ter odstranili tračnice, da preprečijo morebitni umik proti jugu.

TIP Dunaj, 25. oktobra. V včerajšnjih večernih urah so se raznesle po Dunaju vesti, da sta Karel in Cita umorjena. Takoj za temi vestmi pa se je v karlističnih krogih zatrjevalo, da je umorjen Horthy. Pozneje se je izkazalo, da ne ena ne druga vest ne odgovarja resnici, ampak da sta bila Karl in Cita v bližini Komorna vjeta od Horthyjevih čet. Karlove čete so bile pobite in so se deloma razkrojile, deloma pa so bile zajete.

TIP Dunaj, 25. oktobra. Vestli iz Madžarske so si včeraj precej nasprotovale. Prvotno je prevladovalo mnenje, da je Karel že v Budimpešti, kar so potrjevali tudi, najbrže iz karlističnih krogov razširjene vesti, ter da je odredil že mobilizacijo in izdal manifest na narode bivše monarhije. Pozneje se je ugotovilo, da so te vesti tendenciozne ter da se ne ed Karlovimi in Horthyjevimi četami res višje boji, ki potekajo ugodno za druge. Kakor doznava sedaj „Wiener Mittag“, se je Karlova akcija ponesrečila samo radi tega, ker je Horthy sam njegov tekmeč za madžarski prestol. Ne

da se tajiti, da ima Karel med Madžari obilo pristašev, toda večinoma v krogih, ki so v opoziciji proti sedanji vladi, dočim so današnji vladinovi pristasi Horthyja, katerega hočejo postaviti za kralja. Horthy sam dela že dolgo na to, da bi postal kralj, zato mu je bilo tudi vse na tem, da odstrani Karla Habsburškega. Zdi se, da bo Horthy prisilil Karla, da se zase in za svojo rodbino odpove definitivno vseh pretenzij na madžarski prestol ter da bo na to sam prevzel žezlo.

Karol in češko javno mnenje.

LDU Praga, 24. oktobra. Včeraj predpoldne je bil na Samostanskem trgu ljudski shod, katerega sta sklicali češkoslovaška socialdemokratska in narodnosocialistična stranki skupno z legijonarji. Shod je bil številno obiskan ter je pritrjevanje, ki je sledilo izvajanjem govornikov, jasno pokazalo razpoloženje, katero je izzval povratek razkralja Karla na Madžarsko. Ko je poslanec Nemec otvoril shod, je prvi govoril senator Klofač, ki je poudarjal, da bi povratek Habsburžanov na prestol pomenjal povratek v srednji vek. Evropa potrebuje miru. Zato se mora obračunati s Habsburžani in z vsemi, ki držijo z njimi. Govornik misli, da je jugoslovenska vojska že prekorčila meje. (Klici: Slava! To moramo tudi mi storiti!) Ako za to ne bi imeli poguma, pravi govornik, bi morali to pozneje poplačati z življenjem tisočerihi. Poslanec Bechino je izvajal: Habsburg, to je vojna. Politika trenutka se glasi: Tvegati moramo! Habsburški monarhizem more korakati samo preko pobitega socialnodemokratskega gibanja. Povratek razkralja na Madžarsko je napoved vojne demokraciji vse Evrope. Legijonar poslanec Psidel je izjavil: Naše geslo je: Uničenje Habsburžanov in belega terorja na Madžarskem. Shod se je završil s petjem narodne himne in socialistične pesmi „Rdeča zastava“.

Vpliv Karlovega puča na borze.

DKU Budimpešta, 24. oktobra. Borzni svet je na svoji današnji seji sklenil, da ostane borza z ozirom na zadnje dogodke do nadaljnjega zaprta.

DKU Bern, 24. oktobra. Borzni svet je zavzel na svoji današnji seji stališče k povratku razkralja Karla na Madžarsko. Zavezni sodni in policijski departement je dobil nalog, da uvede strogo preiskavo pod katerimi okoliščinami je razkralj odpotoval in dali niso pri tem sodelovali morebiti tudi švicarski podaniki.

Konferenca v Portorose.

LDU Praga, 24. okt. Potovanje češkoslovaških delegatov v Portorose se je odgodilo na nedoločen čas.

Zastopniki Gdanskega v Varšavi.

LDU Varšava, 24. okt. Davi so semkaj dospeli zastopniki svobodnega mesta Gdanskega. Zastopniki poljske vlade so jih pozdravili na kolodvoru. Popoldne se je svečano podpisala pogodba med Poljsko in Gdanskem.

je, da jo niso njeni narodi razdelili — sami.

Z razdelitvijo Habsburške države v posamezne samostojne države Srednje Evrope je nastala čisto nova situacija, zato je naravno, da se je morala antanta na novo orijentirati; orijentirala pa se ni enotno. Anglija na razvoj dogodkov in na odnošajih med poedinimi državami Srednje Evrope ni direktno interesirana. Njej je približno vseeno, ali je ta ali ona država republika ali monarhija, ali ima nekaj km² več zemlje ali manj, pa tudi priključitev Avstrije Nemčiji ni z njenimi interesi v direktnem nasprotju. Da pa je pri raznih prilikah pokazala, da simpatizira bolj z Avstriji in Madžari, je vzrok v tem, da sta ji ta dva naroda bolj znana kakor pa ostali. Francija uravnava vso svojo zunanjo politiko enostransko. Njej gre edino za tem, da se Nemčija več ne dvigne in ne revanšira. Da doseže ta cilj, je pripravljena storiti vse. Zaenkrat se boji najbolj združenja Avstrije z Nemčijo. Da to prepreči, skuša zadovoljiti vsem zahtevam Avstrije, čeprav so vitalno nasprotne interesom njenih srednjeevropskih „zaveznikov“, h katerim se štejemo tudi mi Jugoslovenci. To je pokazala najbolj pri usodi Koroške, Radgone itd. in ob neštetih drugih prilikah. Ker pa ve, da bo za trajno, če ostane razmerje nespremenjeno, nemogoče preprečiti to združenje, je stremela že spočetka za tem, da bi se osnovala obdonavska federacija ali vsaj konfederacija, ki bi bila najboljši protiutež proti Nemčiji in bi izključila možnost nove nevarnosti združitve Avstrije z Nemčijo. Ko so se pa vsa njena v to stran umerjena prizadevanja razbila ob odporu predvsem Jugoslavije in Češkoslovaške — bi danes, če bi šlo gladijkom potom — gotovo ne bila proti osnovanju močne obdonavske monarhije pod Habsburžani. Italija je srednji Evropi najbližja in je zato na razvoju dogodkov v tem kompleksu držav in državic najbolj neposredno zainteresirana. Po razpadu Habsburške dvojne monarhije, je dobila sicer vse reklamirane pokrajine in še daleč preko; dobila pa je za sosedo mesto prejšnje od notranjih nasprotstev razjedene Avstrije — mlado, čilo, narodno državo Jugoslovenov, ki je njenim po nepričakovanih uspehih prevzeti imperijalistični strasti bolj nevarna kakor pa impotentna habsburška monarhija. Zato je usmerjena vsa njena politika proti tej državi. Pri vsakem političnem koraku, ki ga napravi, misli samo na to, koliko in kako bo škodovala Jugoslaviji. To njeno iz strahu izvirajoče sovraštvo je, ker je Srednji Evropi najbližja, tudi odločujoča za zadržanje cele antante. Smernice antante za razmerje s Srednjo Evropo pa dirigira Rim. Zato pa tudi vidimo, da je antanta najbolj ljubosumna čuvarica vseh onih, ki so proti Jugoslaviji in radi nje proti njeni zaveznici Češkoslovaški, dočim stoji tretji člen male antante, Rumunija, kot le deloma srednjeevropska država bolj ob strani. Italija gotovo ni v resnici proti restavraciji Habsburžanov na Madžarskem in v Avstriji, je pa gotovo

proti temu, da bi se k tej novi državi pritegnilo tudi Jugoslavijo, ker bi to značilo zanjo še večjo nevarnost.

Ona bi hotela Habsburžane v Budimpešti samo zato, da bi tvorili njeno severno fronto proti Jugoslaviji. Če ona danes izjavlja, da je proti Karlu, je to le zahrbtna igra, kar potrjuje že samo s tem, da se odločno protivi intervenciji male antante ter zahteva ureditev tega vprašanja zase in za antanto. Kako pa bi izpadla ta diplomatska „ureditev“ ni mogoče dvomiti — tako, da bi končno, kakor vselej priznala gotovo dejstvo. Ako ne prisili Madžarov do izgonu Karela samo strah pred nami, potem jih mora do tega prisiliti naše orožje in to preko tega, če je to antanti prav ali ne. Bolj opasna kakor orožje bi bila za nas — diplomatska akcija antante.

Anonymus.

Agrarna reforma v Jugoslaviji.

(Konec.)

Pri določevanju obsega teh zemljišč odločuje kakovost zemlje in število rodinskih členov. Za zemljo prosi veliko število oseb. Samo dobrovoljcev, ki so poljedelci ter imajo pravico na brezplačno dodelitev zemlje, je zelo mnogo. (Kakor razglasa glavna zveza dobrovoljcev v Beogradu se je priglasilo za zemljo 70.000 dobrovoljcev.)

Razen izvršene kolonizacije več kot 6000 obitelji v Banatu, se je nakazalo mnogo veleposesniške zemlje domačinom. Z uspehom napreduje kolonizacija v Macedoniji. Do 20. avgusta t. l. se je naselilo na dodeljeno jim zemljo 6.800 obitelji, ki so dobile 57.530 ha zemlje. Samo v bitolskem okraju je na razpolaganje 40.000 ha zemlje, ki bi se lahko razdelila med deljših 5000 obitelji.

Vlada SHS hoče, da bi bila ta zemlja ne le obdelana, marveč da bi se tudi zvišala strokovna sposobnost poljedelcev. Zaradi tega je izdalo ministristvo za agrarno reformo naredbo o tzv. nadziralnih kolonij. Ti nadzorniki morajo biti vsestranski svetovalci koloniziranih kmetov; njihova naloga je, da jih varujejo pred brezvestnimi izkoriščevalci in da jih poučujejo, kako je treba obdelovati zemljo in gospodariti racionalno. Morajo biti posredovalci med kmeti in ministristvom za agrarno reformo. Zato morajo biti poštenj in v vsakem oziru zanesljivi. Te nadzornike nadzoruje načelnik okrožnih uradov ministristva za agrarno reformo. Nadzorniki kolonij (pravzaprav bi se bili morali imenovati zaupniki) se ustanove zgolj tam, kjer je naseljenih najmanj 50 dobrovoljcev ali koloniziranih poljedelcev in kjer se pokaže potreba, da bi bila kolonizacija uspešna. Nadzorniki imajo v rokah predpise, po katerih se morajo ravnati in ki določajo za njegovo

delo primerno odškodnino. Odškodnina se odmerja po razsežnosti dela in funkcij, ne sme pa biti višja, kakor dnevno 30 dinarjev. Nadzorniki morajo biti državljani SHS, starejši kakor 25 let, dobrega vedenja, pismeni, z zadostnim teoretičnim in praktičnim znanjem v poljedelstvu.

Pri podeljevanju teh služb imajo prednost dobrovoljci, za njimi prihajajo v poštev vojaki osvobodilne vojske, pripadniki bivše srbske armade, invalidi in razni narodni delavci. Razen dnevne odškodnine imajo nadzorniki pravico do zemlje in sicer dobrovoljci na nadaljnjih 5 ha poleg 5 hektarjev zemlje, ki jim gre v smislu zakona o dobrovoljcih. Ostali nadzorniki pa dvakrat toliko, koliko jim gre po naredbi o naseljevanju zemlje oziroma po zakonu o štiriletnem odkupu. Nadzorniki se morajo podvreči vsem predpisom, ki veljajo tudi za druge koloniste, zlasti kar se tiče plačevanja odškodnine za zemljo, izvzemši ono zemljo, ki jim je pripadla brezplačno (na pr. po zakonu o dobrovoljcih). Nadzorniki imajo pravico prostega transporta kakor vsi ostali naseljenci. Zemljo si morajo obdelovati sami, da bi na ta način dali vzgled drugim kolonistom. Nadzorniki imajo dolžnost voditi sezname o vseh važnih dogodkih, ki se dogode v naselbini, zlasti pa statistiko s pridelkih, o stanju financ, o boleznih itd. V slučaju potrebe morajo informirati nadrejene urade, morebiti tudi zahtevati zaščito državnih organov proti nasilju, s katerim bi hoteli kolonistom škodovati razni nasilneži in odmetniki. Koloniste morajo opozarjati na njihove pravice in dolžnosti; dalje vsako četrtletje podati ministristvo poročilo o položaju kolonije. Sodelovati morajo pri ustanavljanju gospodarskih družb in društev, delovati kulturno itd.

Na nadzorniku leže važne in odgovorne naloge. Vlada SHS, imajoč pred očmi pomen kmetijskega stanja za državo, kakor tudi notranje politične razmere, hoče s temi odredbami doseči povzdigo kmetijskega stanja in konsolidacijo političnih razmer, osobito v osvobojenih deželah.

Notranja in zunanja politika.

* Karel ne sme več v Svico. Ob priliki odpotovanja ekscesarja Karla piše „Neue Zürcher Zeitung“: Dali bodo vsled Karlove pustolovščine nastale mednarodne komplikacije, bo odločila prihodnost. V Svici Karel nima več pravice do azila. Tajni odhod gosta pomeni, da je zvezna vlada preveč zaupala kraljevi besedi. Oblasti so se na njegovo besedo bolj zanašale kakor pa na policijsko nadzorstvo. V interesu evropskega miru, ki je bil že snemladi vsled Karlove afere ogrožen, je Svica takrat ugodila prošnji madžarske vlade in vnovič dovolila Karlu bivanje na njenem ozemlju. Tretjič pa se verolomnemu gostu švicarska vrata

ne bodo več odprla, tudi, če bi za to prosile druge vlade.

* Karlovi načrti. Zenevski dopisnik „Maina“ doznava od zaupnikov ekscesarja Karela, da je Karel odpotoval brez upanja, da bi se kdaj povrnil, ker mu je dobro znano, da se ne more več vrniti niti v Svico, niti v katero drugo državo Evrope. Ze nekaj dni sem so ga Madžari nujno prosili, naj se vrne. Odbril je baje glavne smernice sestave novega ministristva. Znano mu je bilo, da je mala antanta zaposlena v Albaniji, rumunske čete so mobilizirane v Besarabiji, da preprečijo vpad stradalajočih Rusov na Slovaškem, zvestoba Slovačkov ni trdna ter ni računal na resen odpor male antante, ki nima moči, da bi lahko mislila na pohod proti Madžarski. Kar se tiče Italije, se ona povratku kralja Konstantina na Grsko ni protivila. Zato tudi upa, da Anglija in Francija vrnitvi Karla na madžarski prestol ne bosta nasprotovali.

* Presenečenje v Svici. Vest o odhodu ekscesarja Karla je uradne, kakor tudi zasebne švicarske kroge zelo presenetila. Organi, katerim je bilo poverjeno nadziranje, niso imeli naloga, da mu omeje ali kratijo svobodo, vsled česar je Karel lahko nemoteno odpotoval v Zürich. Tudi ekscarju prijateljski krogi izjavljajo, da se ne da tajiti, da je Karel svečano obijubo sramotno prelomil. Ne samo, da se je zavezal, da bo svoj odhod prej prijavil, je še-le pred kratkim izjavil, da bo dano besedo strogo držal. Da se mu nakana tem bolj posreči, je pred kratkim dal grad Hartstein opremiti za zimsko bivališče. Vse stranke pa se strinjajo v tem, da Karel v Svici nima ničesar več iskati.

* „Journal des Débats“ o Karlovem puču. „Journal des Débats“ izraža upanje, da bo drugi Karlov poizkus ravno tako brezuspešen, kakor je bil prvi. Karel je podlegel vplivu madžarskih magnatov. Ta stranka skuša dobiti nadmoč in služi vsem elementom, katerih cilj je uničenje trianonske in senžemenske mirovne pogodbe. Če tudi se kaže tu in tam Francozom prijazna, je baš ona podpirala monarhistično in militaristično reakcijo v Nemčiji. Gibanje na Tirolskem in Bavarskem je v ozki zvezi s šopronisko afero. Danes je vsako odlašanje izključeno in mala antanta tudi ne odlaga. Zavezniki jo morajo odločno podpirati in pooblastiti, da seže brez odlaganja po prisilnih sredstvih.

* Socijalno-demokratsko gibanje na Češkoslovaškem. Bivši avstrijski zvezni kancelar dr. Renner je na potu iz Berlina na Dunaj izstopil v Pragi, kjer je imel razgovor z zastopniki češke socijalno-demokratske stranke in z voditelji nemških soc. demokratov. V poslanski zbornici se je vršila seja eksekutivnega odbora češke soc. dem. stranke, nakar je sledilo skupno posvetovanje češke in nemške soc. dem. stranke. Predmet posvetovanja so tvorili zadnji dogodki in skupni nastop vseh socijalističnih strank v republiki.

vsled kopalske in letoviske kot kranjski Ischl. Tu je tudi znamenita trojna cerkev in razvaline gradu.

Skoraj smo v Kamniku (380 m), kjer se ustavimo pri v turističnih krogih dobro znanem gostinčarju g. Kendi na Glavnem trgu, da se malo pokrepčamo in pripravimo za nadaljno pot.

Ob pol 17. uri odrinemo iz mesta skozi park v Mekine in od tam v Stahovico, kjer krenemo pri gostilni „Pri Korelnu“ na desno, nekaj korakov po okrajni cesti, potem pri znamenju na lvo po složenem, markiranem potu od Sv. Primoža (854 m, dve cerkvi, ki so jih stavili celjski grofje), kamor dospemo ob 18. uri. Odtod gre pot v breg do Sušave, mimo Pasjih peči, katere dosežemo ob 19. uri. nato navzdol do Kisovca in zopet navkreber po krasnih pašnikih mimo Male planine (1507 m), na Veliko planino (1555 m), kamor dospemo ob 20. uri. Tu raste najlepša planinska flora. Našli smo osobito lepe in lubro dšee murke, več vrst enciana in mnogo drugih cvetic. V bližini je najvišji vrh Njivica (1668 m). Velika planina je ena najlepših gorskih planot, kjer pasejo živino. Na Veliki in Mali planini se nahaja približno 108 pastur-z-

* Poljsko-madžarska zveza. Kakor poroča telegrafična agencija „Vojvodina“ iz Varšave, je izjavil novi poljski zunanji minister, da se Poljska pod nobenim pogojem ne more pridružiti mali antanti, ker jo veže pogodba z Madžarsko, ki je v popolnem nasprotju z načrti male antante, ki so naperjeni večinoma proti Madžarski. Poljaki so ostali torej še vedno oni stari kot so bili nekoč. Če bo to Poljski v korist, je drugo vprašanje.

* Revolucija na Portugalskem. „Imparcial“ poroča iz Vige, da je neki bivši republikanski minister, ki se je vrnil iz Lizbone, izjavil, da ima sedanjo revolucionarno gibanje na Portugalskem popolnoma boljševiški značaj. Prvi čin nove vlade je bil, da je izpustila molica Tittonia Caesarja ni druge radi socialnih prestopkov obsojene zločince. Revolucionarji nameravajo na Portugalskem razglasiti sovjetsko republiko. V Portosu je ljudstvo skušalo napasti angleški in francoski konzulat ter banke, ki pa so vojaško zastražene. Vodja divizije Rosa se je ponovno vrnil v Lizbono z namenom, da prekucne sedanjo vlado.

Našim naročnikom!

Nekateri naši naročniki nam dolgujejo naročnino za „Tabor“ že po več mesecev in nekateri celo od novega leta. Sedaj moramo uravnati račune in za to smo poslali vsem tem zamudnikom račune in opomine. Kdor bi računa ne poravnal do 1. novembra, mu bomo ustavili brez pardona nadaljno dopošiljanje lista ter iztirjali sodnijskim potom zastali dolg. Nepotrebne stroške naj si potem pripiše vsak samemu sebi.

Uprava „Tabora“.

Zanimivosti.

Pozdrav na bankovcu. — Hitra pošta. — Aparat za javljenje požara. — Vlomilci po poklicu. — Rogovi predpotopega jelena.

Pri izmenjavi je dobil nek gospod na hanoverskem tramvaju pred par dnevi bankovec (2 marki). Na robu tega bankovca je bilo napisano: „Na svidenje! Tvoja Hilda.“ Pisava se mu je zdela znana. Končno je spoznal pisavo svoje prijateljice. Poslal ji je dotični bankovec. Čez par dni je dobil od nje obvestilo, da je te besede ona l. 1915. napisala v Breslavi in da je ta bankovec po šestih letih zopet prišel nazaj v njene roke.

Te dni je dobil nek gospod v kanadski provinci Sarkatshevam po pošti skatlo cigaret, ki je bila leta 1903 od-

skih koč, v katerih dobi hribolazec mleko, sir in drugo.

Da smo se malo „popasli“ se umeje, saj tam imajo krave dovolj trave in planinskih cvetic, da se ni bati, če ima kdo kak šopek v roki, da ga koj pogoltne, kot se kaj takega kaj lahko prijeti hribolazcem v dolni, ki prinesejo kar po cele travnike s seboj v rokavi, da vižejo ovenelo cvetje doma potem v smeti. Taki pa nismo bili. Vse do gotove mere!

Med poloma naleteli smo na fanta, ki je prenašal na hrbiu deske in žrebce iz doline na Veliko planino za gradbo nove pastirske koč. Da je nosil precejšnje breme je umevno, toda za to se ni brigal, bil je pri vsem tem živahen in vesel.

Naš Hlačnik je s svojim precej nabasanim nahrbtnikom korajžno stopical v hrib ter bi nam bil skoraj izginil izpred oči, da se nismo malo podvzivali, ga dohiteli ter prisilili, da je odmeril korake po naših.

Koča na Veliki planini je obskrbovana ter nam je postregla obkrobnica z dobrim ajem, da celo nekaj vina smo si privoščili, a pastir nam je prinesel pišker mleka, ki smo si ga pa prihranili za jutrek. (Dolje prih.)

Brunon Rotter.

Po snežišnih Savinjskih Alp.

Tekom osem dni dogovorila sva s prijateljem Radkom, da greva v Savinjske Alpe. Za zadnji pogovor poiskal me je v Mariboru in „držalo“ je. Preskrbel sem si plezalno vrv, namazal gojzerc, vzela oba cepina ter se odpeljal v soboto, dne 25. junija zjutraj v Ljubljano. Vsled nesrečnega plehiscita nam je odvzet dohod čez Koroško, a dohod čez Celje je vsled nesramno dragih vznikov od Mozirja naprej za navadnega zemljana nemogoč.

Savinjske Alpe leže ob trojni meji in sicer šlaerski, kranjski in koroški ter se dvigajo v višave do 2500 m visoke ki se od zahoda znižujejo proti vzhodu. Pravo zemljepisno ime tej skupini je Savinjske Alpe, čeprav se imenujejo tudi Kamniške planine ali Grintaveci na Kranjskem, Kočna na Koroškem in Solčavske planine na Stajerskem. Ker izvira v osrčju teh Alp bistra Savinja, ki jo okrožujejo ob obeh bregovih v razdalji na 50 km, zato je in ostane najprikladnejše ime Savinjske Alpe.

Ker imamo v Ljubljani med drugim tudi nad vse hvalevredno uradbo vsaj od strani čevljarjev in izvoščkov, da

se odpelje vlak v Kamnik iz državnega kolodvora v Šiški in ne, kakor bi smel biti prepričan vsak količjak pameten zemljan, iz glavnega kolodvora, kar je osobito za mariborske turiste nemno in nerodno, kjer popoldanski vlak pripelje iz Kamnika v Šiško ob 17.30, a odpelje od glavnega kolodvora proti Mariboru ob 17.35 ter je nemogoče v 5 minutah preteči to daljavo, smo se tudi morali udati temu očitnemu zasmehovanju potujočega občinstva ter se sestajati v Šiški.

Nepregledna množica ljudstva je bila zbrana tam ko stopim na peron. Baš je odhajal Gorenjec in Kamničan se je pojavil pred postajo. Vse je vrlo v vozove, skoraj so bili prenapolnjeni, a mojih tovarišev še ni bilo nikjer na vidiku. Sicer je bilo še časa nad 15 minut. Konečno prihajajo eden za drugim, tako da nas je bila družba ena dama in toje gospodje, torej gđ. Hlačnik, gg. Radko. Hlačnik piše in moja malenkost.

Ker ni bilo v vozovih več prostora, potisnemo Hlačnika v damski kupe, vzeno nahrbtnike nad njeno glavo, a m. p. cepimo na sveda nezakrjene parnice v hodnik ter se odpeljemo veselo prepevajoč proti Kamniku ki je južno izhodišče tur v Savinjske Alpe ter slov

za njega na Angleškem. On je bil sodeloval v burski vojski. Po njemu je romala za njim v Indijo, Novo Zelandijo in različne kraje sveta, dokler ga ni končno po 18 letih našla v Kanadi. No, sedaj bo vsaj lahko pušil dobre, miredobne cigarete, kakorsnih gotovo nihče več nima.

V Londonu so pred kratkim preizkušali nov aparat, ki javlja vsak najmanjši dim v prostoru, v katerem je namešten. Poskušnje so se zelo dobro obnesle. Aparat je posebne važnosti zato, ker javi ogenj ali požar, ki je še v kalu. Na ta način bo preprečen marsikak požar.

Londonški draguljarji so zvedeli, da se neka mednarodna družba vlomilcev pripravlja, da obišče tudi londonske draguljarje in zlatarje. Zato so se vsi draguljarji združili in sklenili, da se pred nameranim vlomom skupno zavarujejo. Podvzeli so posebne mere in korake, katere pa drže tajno, da ne bi zvedeli za nje tudi „družabniki“, ki bi se potem seveda varovali. Trdi se, da se nhalajo med vlomilci tudi ljudje, ki pripadajo najboljšim krogom in ki so celo v dvorni službi. Zavarovalne družbe so organizirale detektivsko službo, katera ima dostop v najvišjih krogih, da nevarne člane izsleda. Zanimivo je to, da so nekateri člani te družbe znani, toda ničesar se jim ne more dokazati. Radoničesar se jim ne more dokazati. Radoničesar smo, če bodo vlomilci kljub vsem varnostnim odredbam imeli uspeh, ko obiščejo londonske draguljarje.

V nekem kamenolomu blizu Freiburga v Švici so našli velikansko rogovje predpotopnega jelena. Rogovje je poldrugi meter široko. Dosedaj so našli samo trije rogovji te velikosti, in sicer na Irskem.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/10.—1/11. ure
in ob četrkih od 1/19.—1/20. ure

Dnevna kronika.

— † Učitelj Fran Ceh. V Ljutomeru je dne 20. tm. umrl učitelj g. Fran Ceh. Zadel ga je kap. Pogreb se je vršil v soboto. N. p. v. m.

— Umrl je generalštabni zdravnik g. Ivan Svaršnik. Nahajal se je pred smrtjo v največji bedi.

— Protestni shodi proti povratku Karla se vrše po vseh mestih naše države, povsod se energično protestira proti poizkusu restavracije Habsburžanov ter se poziva vlado, da stori najenergičnejše korake.

— Zdravniška vest. V sredo 26. tm. ob 18. uri se vrši v prostorih kolodvorske restavracije na Pragerskem odborova seja mariborskega zdravniškega društva. K seji so tudi tovariši-zdravniki, ki piso odboriki, vlijudno vabljene.

— Nov cerkveni zakon. V ministru za vere se je pričel izdelovati zakon za nov cerkveni zakon po določilih nove ustave. Po tem zakonu bodo priznane vse veroizpovedi, ki ne ogrožajo cerkvenega reda. Glede vprašanja zakona se predvideva za soproge, ki so iste vere, samo cerkveni zakon, za one ki niso iste vere, pa državni zakon.

— Največja jugoslovenska jadrnica. V Splitu je te dni dospela največja jugoslovenska jadrnica, last podjetnikov iz Sušaka, ki so je kupili od neke italijanske družbe. Jadrnica vsebuje 1800 registrovanih blaga, ki so jo uporabljala za prevoz blaga med Jugoslavijo in Južno Ameriko.

— Srednješolski učiteljski naraščaj. Na zborni seji višjega šolskega sveta dne 22. septembra t. l. se je ugotovilo nedostajanje učiteljev na srednjih šolah zaradi za realistične predmete: matematiko, fiziko, kemijo, prirodopis in odno geometrijo. Za nekatere teh predmetov ni bilo neizprašanih učnih oseb tako, da so na nekaterih zavodih morali prevzeti pouk v teh predmetih formalno neuspo-

sobljeni učitelji. A tudi za večšinske predmete: petje, risanje, stenografijo, se pogrešajo izprašani učitelji. Da se temu občutnemu nedostatku odpomore, se srednješolskim abiturientom, ki se nameravajo posvetiti učiteljskemu poklicu, priporoča, da si uredijo svoji filozofske študije v nakazani smeri. Študenti zadnjih semestrov na filozovski fakulteti pa naj bi se pravočasno prijavljali pri višjem šolskemu svetu za vstop v učiteljevanje s kratko navedbo o poteku in obsegu svojih študij.

— Stavka v Julijski Benečiji se vedno bolj razširja. Kovinarska organizacija je izdala poziv tudi na stavbene delavce v Trzinu, naj tudi oni zapuste delo. Propagandni shodi so se vršili te dni v Trstu, Kopru, Trzinu in Miljah. Jutri se vrši v Trstu shod delavskih zborskih iz vseh pokrajin. Opaža se gibanje za proglašitev splošne stavke, ako se zahtevam kovinarjev kmalu ne ugodijo.

— Novo cerkev zidajo ljubljanski frančiškani v Šiški. V nedeljo so že oznanili, da se bo v ta namen zbiralo. Bi ne bilo bolj umestno, če bi zgradili v Ljubljani ali pa kje drugod, par stanovanijskih hiš? Saj bi tudi to bilo v današnjem času bogoljubno delo!

— Iz zasedenega ozemlja. Italijani hočejo na vsak način zatreli Slovence in napraviti iz njih „pristne“ Italijane. Poslanec dr. Podgornik je dobil na svojo interpelacijo glede dvojezičnosti občinskih pečatov in prevodov k slovenskim vlogam odgovor, da vlada vztraja pri dvojezičnosti in pri prevodih. Odgovor kaže dovolj jasno, da zahteva vlada od občin italijansko poslovanje. Na koncu pa povdarja, da že tako pišejo italijansko vse občine takrat, kadar prosijo za kako ugodnost.

— Statistika Beograda. Po končanih statističnih podatkih ima Beograd 7465 hiš ter 117.740 prebivalcev. Po narodnosti je 97.920 Srbohrvatov, 1230 Slovencev, 3504 drugi Slovani, 3167 je Nemcev, 1334 Madžarov, 300 Rumunov in 180 Italijanov.

— Nov moderni hotel v Zagrebu namerava zgraditi posebno društvo, v katerem so zastopane večinoma banke. Hotel bodo postavili v Mihanovičevi ul. nasproti državnega kolodvora ter bo imel 250 sob. Gradbeni kapital znaša 30 milijonov kron. Razpisan je že natečaj za načrte. Natečaja se udeležijo tudi inozemski arhitekti. Gradbeni dela se pričnejo prihodnjo pomlad. Tudi v Mariboru se je svojčas govorilo o modernem hotelu mesto stare podrtije „Hotel Stadt Wien“, a je menda vse zopet zaspalo. Sicer je pa v Mariboru večja potreba stanovanj kakor pa hotelov.

— Tovarna celuloze v Goričanah pogorela. V nedeljo krog pol 10. ure je nastal na sedaj še nepojasnjen način požar v tovarni celuloze v Goričanah. Vnelo se je skladišče žvepla, v katerem se je nahajala 26.000 kg tega blaga. Skladišče je bilo v hipu v plamenu in ogenj se je bliskovito razširil tudi na mizarsko, ključavničarsko in kovaško delavnico, ki so z vsemi stroji vred do tal pogorele. Škoda znaša nad 1 milijon kron. Od vseh strani so prihiteli gasilna društva in le z največjim naporom se je posrečilo rešiti tovarniško poslopje samo in lokalizirati požar na omenjene objekte.

— Krave pod vlakom. Voganjski občinski pastir je gnal krave na pašo. V trenutku, ko je šla čreda čez železniški tir, je pridrval ekspresni vlak Zagreb—Beograd ter povozil približno 30 krav, ki so deloma mrtve in razmesarjene, deloma težko ranjene obležale na tiru. Posestniki imajo vsled tega občutno škodo, ki pa bi bila lahko izostala, če bi bile zatvornice pravočasno zaprte.

— Velikanski požar. Iz Smirne poročajo, da je v noči od 19. na 20. tm. nastal v Affion-Karahissaru velikanski požar, ki je uničil 300 hiš. Podrobnost še niso znane.

— Tihotapci valute zasačeni. V Solnogradu so v nedeljo pri reviziji br. zovlaka zaplenili za 101 milijon kron srebra, tujih valut in avstrijskih kron. Proti krivcem je uvedena stroga preiskava.

— Železničarska stavka v Ameriki. Uslužbenci železnicega proročaja so glasovali za stavko, ki bi se imela pričeti

dne 30. okt. Združeni skladiščni delavci, ki so organizirani v ameriški delavski zvezi, so odklonili solidarnostno stavko za železničarje.

— Podpisulje delnice „Orient“, mednarodne trgovsko-spedijske delniške družbe v Mariboru. Zelja naših trgovskih krogov, naj bi se ustanovila trgovska špedicijska družba, ki bi se pečala z vskladiščenjem blaga, s carinsko manipulacijo in spedicijo na vse strani ter vzdrževala carinsko tranzitno skladišče ter tako nudila ceno vse one ugodnosti, ki jih podobna zasebna podjetja ne morejo nuditi, se je izpolnila. „Orient“ je tu in razpisuje subskripcijo delniške glavnice 1.000.000 dinarjev. Podpisovanje se vrši od 15. oktobra do 6. novembra t. l. Citajte tozadevne oglase! — Kakor izvemmo naknadno, prevzema subskripcije tudi Ljubljanska kreditna banka in vse njene podružnice.

Mariborske vesti.

Maribor, 25. oktobra 1921

m Afrikanse razmere. Ze predvčerajšnjim ponoči je vihar izrul neki drog napeljava falskega dalekovoda med Mariborom in Limbušem. Vsakdo je pričakoval, da se bo ta nezgoda popravila sprva vsaj zasilno, tako da bo najkasneje zvečer že zopet vzpostavljen kontakt. Tako delo bi potrebovalo k večjemu par ur, dočim bi se nov drog lahko potem nemoteno postavil naknadno. Toda to se ni zgodilo in Maribor tudi se danes ni imel električnega toka. Najlepše pa doznavamo šele sedaj. Zatrjuje se namreč, da se Falska elektrarna prepira s mestnim električnim podjetjem, kdo je pravzaprav dolžan popraviti napeljavo ter da se radi tega sploh še ni nič ukrenilo. Koliko je na tem resnice, ne vemo. To so pač razmere, ki so bile doslej mogoče edino še kje v Afriki ne pa v kulturni Evropi.

m Vžigalice „Bauernbunda“. Nedavno smo čitali, da je bila razkrinkana na Hrvaškem frankovska družba, ki je delala priprave v smislu karlističnega gibanja in ob tej priliki smo izvedeli tudi, da je dobila ta družba v podporo od štajerskega „Bauernbunda“ 2 milijona kron. „Bauernbund“ izdeluje kakor znano tudi lastne vžigalice, katere se, kakor se nam poroča prodaja tudi pri nas, tako v mestu, kakor na deželi. Treba bi bilo to preprečiti in uvesti proti izpečevalcem teh vžigalic strogo preiskavo. Vsakdo, ki bi opazil kje, da prodajajo te vžigalice, naj nam to nemudoma sporoči.

m Mestni šolski svet še spi spanje pravičnega, ker cerkev noče imenovati svojega zastopnika, ki mora biti katehet. Bil je sicer eden imenovan, toda ta se je cerkvenim dostojanstvenikom zdel premlad in premalo strankarski, vsled česar je moral mandat odložiti.

m Tovarno za tekstilno blago namerava postaviti v Mariboru češki tovarnar g. Eduard Doktor. To bo drugo podjetje na tem polju v Mariboru, ki bi gotovo prispevalo k pocenitvi oblek, ki se pri nas drže izredno visokih cen.

m Našla se je moška verižica, dobi se pri policiji.

m Aretacija. Radi razgrajanja in zaljenja javnih organov je bil aretiran trgovski posredovalec Ignac Koritnik, stanujoč v Cankarjevi ulici št. 1. Moral se bo zagovarjati pred sodiščem.

m Tatvine na okrožnem sodišču o katerih smo svojčas poročali, se še vedno ponavljajo. Kljub vsem zankam tatu ni mogoče zasačiti. V zadnjem času so opiskali umetno zaprto omaro sodnega svetnika. Ravnikarja in finančnega svetnika dr. Valjavca ter pokradli razno obleko, suknjo in klobuk.

m Gospod dr. Albert Leonhard, Aleksandrova cesta št. 14 je uredil svoje zdravljenje za moderno terapijo z žarki, rdeči in toplotni žarki. — Sprejem na novo vsak dan od 14.—15. ure.

m Kavarna „Jadrana“. Dnevni koncert prikega orkestra.

Podpirajte Jug. Matico!

Kultura in umetnost.

x Glasbena Matica v Mariboru priredi v soboto, dne 12. novembra 1921 v Götzovi koncertni dvorani zanimiv vokalni koncert z moškimi in mešanim zborom, na katero prireditelj že danes opozarjamo, da ne bodo nastale kolizije. Zbor se je spopolnil, se pridružil večja. Vspored obsega po večini nove, doslej še neobjavljene pesmi E. Adamiča, O. Deva in A. Sajovca. Prav vestno se pripravlja društveni orkester za koncert dne 7. dec. 1921. Izvajal bo med drugim znamenito V. simfonijo Beethovna. Na glasbeni šoli je nastavljenih sedaj 14 učnih moči, po večini absolvirani konservatoristi. Solopetje, v katerega pouk se delita gospica Marija Radova in g. ravnatelj Topič, pohaja 17 gojencev. Zeleti bi bilo, da se jih čim več priklasi. Ni prav umestno, da se toliko učencev uči gosli, najtežavnejši instrument — vpisanih je 93 — in čelo, ki ne zahteva pri sodelovanju v orkestru toliko študij in naporu, pohajajo samo 3 gojenci. Stroški za vzdrževanje zavoda naraščajo in podpore so zelo usabnile, — o tem pa prihodaj.

x Kritika. Izšla je 9. in 10. številka moderne hrvatske revije „Kritike“ v skupnem zvezku, ki je posvečen pesniku Danteju. Zastopstvo „Kritike“ za Maribor ima g. Lj. Svagelj, Solska ulica 5. „Kritiko“ imajo že vse naše mariborske kavarne. Revija je ena najboljših v naši državi.

Protestni shod v Ljubljani.

Dne 24. oktobra ob 17.30 uri se je zbrala v obsežni dvorani „Uniona“ in v stranskih prostorih ogromna množica na protestni shod proti dogodkom na Madžarskem. Shod je bil sklican po soglasnem sklepu vseh tukajšnjih političnih strank, to je JDS, SLS, JSDS, NSS in SKS. Burno pozdravljen je predsedoval shodu novi župan ljubljanski dr. Perič. Vsi govorniki so v nekajenem soglasju naglasili, da velja današnji protest poizkusom ekseesarja Karla Habsburžana na Madžarskem, rušiti mednarodno pogodbo, nadalje, da hočejo potrditi našo neomejeno voljo do ohranitve naše državne integritete in narodne edinstvenosti ter ljubezen do države. Vsi govorniki so zahtevali, naj vlada zaščiti naše državne interese in splošni mir. Vlada naj takoj skliče zastopnike naroda, da se z njimi v skupščini posvetuje o sredstvih naše državne neodoljivosti. Vsi govorniki so nadalje naglašali, da je jugoslovanski narod, če tudi se v notranjosti stranke bojujejo za različna načela, vendar složen v obrambi svojih pravic in svoje edinstvenosti in integritete države, kar najbolj dokazuje današnji protestni shod, na katerem pristaši vseh tukajšnjih strank dvigajo soglasno plamenec protest proti pustolovskim poizkusom Karla Habsburžana. Posebno burno pozdravljen je bil tukajšnji konzul češkoslovaške republike dr. Beneš, ki je izrazil svoje veselje, da vidi vse Jugoslovane edine, kadar gre za obrambo pravice in edinstvenosti, ter izrekel prepričanje, da sedanji trenutki skupne nevarnosti pokažejo sveto, da bratstvo med češkoslovaškim in jugoslovanskim narodom ni samo prazna beseda in da naše medsebojne pogodbe niso samo kos papirja. Zagotovil je, da bo češkoslovaški narod držal tudi v teh kritičnih trenutkih zvesto svojo obvezo napram jugoslovanskemu narodu in da mu bo stal ob boku. Soglasno in z velikim navdušenjem je bila sprejeta nastopna resolucija: Zavedajoč se dragocenosti komaj pridobljene politične svobode in ujedinenja našega jugoslovanskega naroda ter trdno odločeni čuvati tudi blagodat s tolikimi žrtvami pridobljenega mira, dvigamo plamenec protest proti restavracijskim poizkusom Habsburžanov na Madžarskem in drugod ter pričakujemo od vlade, kakor tudi od vlad velike in male antante, da bodo predznim in ponavljajočim se tozadevnim poizkusom eksdinastije v interesu toli potrebnega mira in gospodarske, socialne in politične konzolidacije srednje Evrope napravile enkrat za vselej temeljit konec.

Narodno gledališče.

Iz gledališke pisarne. Uprava narodnega gledališča se je odzvala vabilu dramatičnega društva v Celju ter priredi s svojim ansamblom danes ob 19. uri in pol v mestnem gledališču v Celju predstavo: „Striček Vanja“, spisal Anton P. Čehov.

Dramatična šola: Pouk v dramatični šoli se vrši ta teden v petek, dne 27. t. m. od 7.—10. ure zvečer. Vodstvo.

Sokolstvo.

• Odborova seja Sokolskega društva v Mariboru se vrši v torek, 25. oktobra, v društveni sobi v Narodnem domu. Začetek ob 20. (8.) uri zvečer. — Zdravo!

Sport.

• MAK: Svoboda 4:2 (3:0). V prvenstveni tekmi je zmagal MAK po zelo trdi in deloma surovi igri z 4:2.

• Hirijska Maribor 4:0 (2:0). Prvak Slovenije je minulo nedeljo z lahkoto premagal Maribor. Posebno slaba je bila postava Maribora, ki še k temu v igri ni prišel do resnosti. Sodnik g. Šuput. Občinstva precej.

• Lahkoatletični meeting v nedeljo 23. t. m. je vsestransko dobro uspel, posebno če se vpoštevata, da je s tem prvica javnim tekmovanjem na tem polju bila dana trdna podlaga za vso nadaljnjo temeljito delo za potreben razvoj lahke atletike. Zmagovalci v točkah razporeda imajo naziv prvaka leta 1921 vsake sportne panoge, v kateri so zmagali. Rezultati so sledeči: Tek na 100 met. 1. Sirok (Maribor) 12 sek., 2. Lenassi (Maribor) 12 6 sek., 3. Stoka (Korotan) 13 sek., izven konkurence Beneš (Ilirija) 11 8 sek. Metanje kroglice: 1. Hočevar (Maribor) 8 88 m., 2. Sirok (Maribor) 8 80 m., 3. Jurković (Korotan) 8 36 m. Tek na 200 m.: 1. Lenassi (Maribor) 28 5 sek., 2. Bergler (Rapid) 28 6 sek., 3. Kapun (Maribor) 29 sek. 1. izven konkurence Beneš (Ilirija, Ljubljana) 27 sek. Metanje diska: 1. Sirok (Maribor) 24 80 m., 2. Armbruster (Rapid) 18 25 m., 3. Muslovič (Maribor) 16 80 m. Tek na 1500 m.: 1. Kapun (Maribor) 5 min. 33 sek. 2. Ogrizek (Maribor) 5 min. 44 sek. 3. Burmayer (Rapid) 5 min. 54 sek. Skok v višino z mesta: 1. Sirok 1 20 met. Skok v višino z zaletom: 1. Baumgartner (Rapid) 1 50 m., 2. Sirok (Maribor) 1 40 m., 3. Hočevar (Maribor) 1 40 m. izven konkurence Beneš (Ilirija) 1 55 m. Skok v daljavo z mesta: 1. Sirok (Maribor) 2 90 m., 2. Kohout (Rapid) 2 81 m., 3. Marussig (Maribor) 2 62 m. Skok v daljavo z zaletom: 1. Sirok (Maribor) 5 40 m., 2. Lenassi (Maribor) 5 19 m., 3. Pobeška (Maribor) 4 85 m. izven konkurence Vidmajer (Ilirija) 5 48 m. in Beneš (Ilirija) 5 40 m. Stafeta štirikrat 100 m.: 1. Rapid z 53 8 sek., 2. Maribor z 53 9 sek., 3. Rapid z 54 4 sek. in izven konkurence stafeta Ilirije (Ljubljana), ki je dosegla čas 51 8 sek. Ob pol 13. uri je končalo tekmovanje. Obisk zelo mali. Točk dobi iz letošnjega prvenstvenega tekmovanja v lahki atletiki I. SSK Maribor 42. SV Rapid 14 in SK Korotan 2. SK Svoboda je ostal brez točk. MAK se tega tekmovanja sploh ni udeležil. Prijavljenih je bilo za celotno tekmovanje v različenih panogah 59 lahkih atletov.

• Sparta (Ljubljana): Primorje (Ljubljana) 1:1. Najmočnejša rivala za drugo in tretje mesto v Ljubljani sta minulo nedeljo v prvenstveni tekmi neodločno igrala. Primorje je imelo lahko premoč.

• SK Pardubice je v soboto premagal jugoslovansko reprezentanco B z 2:0! Lepi izgledi!

• Sport. Izšla je 43. številka s sledečo vsebino: Češkoslovaška — Jugoslavija. — Kolesarske dirke v Zagrebu. — Prvenstvene nogometne tekme dne 16. t. m. — Dobava cenih sportnih potrebščin. — Kolesarska dirka v Soštanju. — Nogomet pod policijskim nadzorstvom. — Društvene vesti. — Razno.

Ne pozabite naročnino!

Kino.

Mestni kino. „Kmetška vojska“, drama v 5 činih po istoimenskem romanu Ludovika Ganghoferja se predvaja v torek, sredo in četrtek.

I. Mariborski bioskop. Vsled prekinjenja električnega toka, se 5. epoha „Ofir, mesto prošlosti“, danes še enkrat predvaja ter se prične 6. epoha še le jutri.

Gospodarstvo.

g Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 21. t. m. se je pripeljalo 432 prašičev, 2 kozi in 10 ovc. Cene so bile sledeče: prašiči 5—6 tednov stari komad od 80 do 150 K, 7—8 tednov stari od 200 do 350 K, 4 mesece stari od 600 do 680 K, 6 mesece stari od 900 do 1200 K, 7 mesecev stari od 1300 do 1500 K, 9 mesece stari od 1500 do 1600 K, 1 leto stari od 1800 do 2000 K, 1 1/2 leta stari od 3000 do 3500 K. Plemenske svinje živa teža 1 kg 28 do 32 K, pol pitane svinje živa teža 1 kg 26 do 28 K; koze komad 280 do 300 K; ovca komad 180 K.

Ernest Eckstein:

Afrodita.

Roman, Prevel: Rušan.

(Dalje.)

Samo od njih je bilo odvisno in Ikarija bi bila sedaj njihov zvesti zaveznik. Kdor hoče kaj dobiti, mora tudi znati dati. To staro resnico bodo Milečani sedaj uvideli.

„Gospodar!“ je nadaljeval Akontij, „ne Milečani, temveč njihovi zaslepljeni prvaki. A nesreča je tudi te streljale. Mar naj vse mesto, toliko meščanov, ki niso odobraval postopanje arhonta in gerusije, sedaj trpi in pogine radi prevzetnosti svojih voditeljev? To gotovo tudi ni tvoj namen, modri Filostrat!“

Z navdušenim in izbranim govorom je nadalje spomnil vladarja na to, kar je malo prej pripovedoval Ksinij, da razburjeni meščani beže na vse strani pred okrutnimi in besnimi roparji. Opisal mu je občutke ljudi, ki so s smrtno nevarnostjo prihiteli na Ikarijo prositi za pomoč, a se morajo sedaj vrniti z zavestjo, da je njih domovina nemilo izročena poginu. Ni prosil, govoril je kakor prorok. Filostrat se je začel tajati. Pogled na mladeniča in na doprsni kip Afrodite, ki ga je izdelal, ga je popolnoma prevzel. Stopl je k njemu, ga objel in ginjen vzkliknil:

„Dobro, Akontij! Tebi, ki znaš govoriti iz duše v dušo, se je tudi to posrečilo. Ti si mi potegnil meč iz nožnice, a jaz ga hočem v imenu bogov vihteti, da osvobodim Milet!“

Vsi gostje so ta Filostratov sklep burno odobraval.

Olor, ki je pri izhodu vse to opazoval, je stopil pred Filostrata ter se mu v imenu Milečanov zahvalil.

„Zares“, je rekel, gledajoč zdaj na Filostrata, zdaj na Akontija, „ne vem, koga naj bolj občudujem. Ali vladarja, ki vrača hudo tolikih let z dobrim, ali umetnika, ki je pozabil vse krivice in brani svoje sovražnike. Če je Filostratova žrtev premagala čine, se je Akontij po duši in srcu izkazal še plemenitejšega, ker je pretrpel najhujše, kar more svobodnega človeka doleteti. To smem tukaj odkrito povedati, ker ne govorim pred kakim babilonskim ali perzijskim kraljem, ampak pred vladarjem Ikarije, najplemenitejšim med Helenci.“

Tudi Akontij se je zahvalil Filostratu ter nato pristopil k Oloru.

„Ne precenjuj moje velikodušnosti“, je rekel polglasno. „Mar Haridim ni oče Kipide? Povej mi, Olor, kje je ona? Že dolgo mi je to vprašanje na jeziku. Je-li ona na varnem?“

„Upam, da je, ker je Filostrat privolil. Tvoja zaročenka je v arhontovem dvoru.“

„Ona je torej zaprta in njo je obkolila razbojniška druhal? Misli sem si, da je tako.“

„Lahko bi bila s Kononom pobegnila, a tega ni hotela storiti. Če bi bila s Kononom pobegnila na ladji, bi se ne

mogla več vrniti. To bi se reklo izdati Akontija in podati roko izdajci.“

„Kako hrabra je moja Kipida!“ je vzkliknil Akontij ves srečen. „Misel, da bom ob enem z mestom osvobodil tudi njo, me bo le vzpodbujala v boju zoper Enioha. Kajli tudi meč znam tako vihteti, kakor dleto!“

Viadar Ikarije, nazadnje tudi sam navdušen, je takoj izdal potrebne naredbe. Ker je bilo na Ikariji vse vzorno urejeno in posebno brodovje dobro opremljeno, je bilo že tretji dan po Olorovem prihodu mogoče odriniti. Ker se ni slo za bitko na morju, temveč za to, da čim prej dospajo na Milet, se je bojnim ladjam pridružilo mnogo drugih, na katerih so bili ukrcani vojaki in živež. Kmalu po solnčnem zahodu so odrinili na morje,

na obali pa so jih pozdravljali zaostali dobro vedoč, da se gre za pravično in dobro stvar, ker jo tudi Filostrat odobrava.

XI.

Na arhontovem dvoru so med tem zamanj čakali na sporočilo Alora.

Ze zaradi utisa, ki so ga napravili na sosedne države, so se morali razbojniki podvzati, da čim prej zrušijo arhontov dvor in premagajo njegovo malo posadko.

Zvedeli so, da je Olor odšel na Ikarijo in kmalu so uganili, čemu. Toda znan jim je bilo, da je med Miletom in Ikarijo že več let bilo nesoglasje.

(Dalje prišlo.)

Glavni urednik: Radič Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozian.

Mala oznanila.

Kontoristinjo oziroma korespondentino, samostojno meč. popolno značajno slovenske in nemške korespondence in knjigovodstva. Iščete novo podjetje. Pismene ponudbe s popisom znanja naj se pošlje pod „709“ na oglasni zavod I. Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15. 1688 3—1

Gospodična, trgovsko izobražena, z znanjem slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika in z nekaj prakse. Iščete službo. Nastop 1. novembra. Ponude na upravo lista pod št. 1690.

Podjetje za izdelavo malih lesenih zabojčkov, kakor za kolomaz itd. naj stavi ponudbe za večjo stalno množino pod „Zabojčki“ na oglasni zavod I. Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15. 1687 3—1

Škornji za prodati. Gospoška ulica 52, v kleti. 1686

Baterije za žepne svetilke, najboljše vrste, pri Baloh & Rosina, Grajski trg. 1691

Proda se moška obleka, poravnana, postelja in svetilka za obesiti. Lekarniška ulica št. 2. II. nadst. 1692

Stanovanje s hrano se odda učenci meščanske šole. Naslov v upravi 1674

Proda se: Omara, postelja in miza, pripravna za krojača ali gostilno. Pobreška cesta 15, pritličje, desno. 1694

Nahrbtniki

za planine v raznih velikostih iz jadrinskega oziroma gumiranega platna, gurte za vola, travkovi za žalužije, mreže za konje, žoge za nogomet, gonilni jermenji itd. pri

lv. Kravos, Maribor
Aleksandrova c. 13.

Išče se samostojni

: spedijski uradnik :

ki je večš nemški in hrvaški ali slovenski korespondenci. Nastop takoj. Pismene ponude na upravo lista pod št. 1689.

Jajca iz hladilnice

prodaja vsak dan na Glavnem trgu eksportno društvo

Matheis, Suppanz & Co.
Komad po K 2.80.

Najlepša namizna jabolka

vsake vrste razpošilja od 25 kg naprej trdnica

Oset & Cajnko
Slovenjgradec.

Singer Singer Singer Singer

živaini stroji

živanke

namestni deli

strojno olje.

Velika pošiljatev iz Amerike dospela. Dobi se samo naša podružnica

Singer šiv. stroji Bourne & Co. New York

podružnica Maribor, začasno Dravska ulica 16.

Ugodni plačilni pogoji na obroke.

Medić, Rakovec & Zankl d. z o. z. Ljubljana

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. ■ ■ ■

Brzovav: Meraki Ljubljana.

Skladišče: Novisad.

Telefon 64. ■ ■ ■

Gospoška ul. Podružnica Maribor. Šolska ulica

Emajlni laki.

Pravi tirnež.

Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, snhe in olinat, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. 1337

„MERA KL“-lak za pode. „MERA KL“-linoleum ak za pode. „MERA KL“-emajlni lak. „MERA KL“-brunoine.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!